

Vi blir stadig flere eldre - betyr det noe for avfallsbransjen?

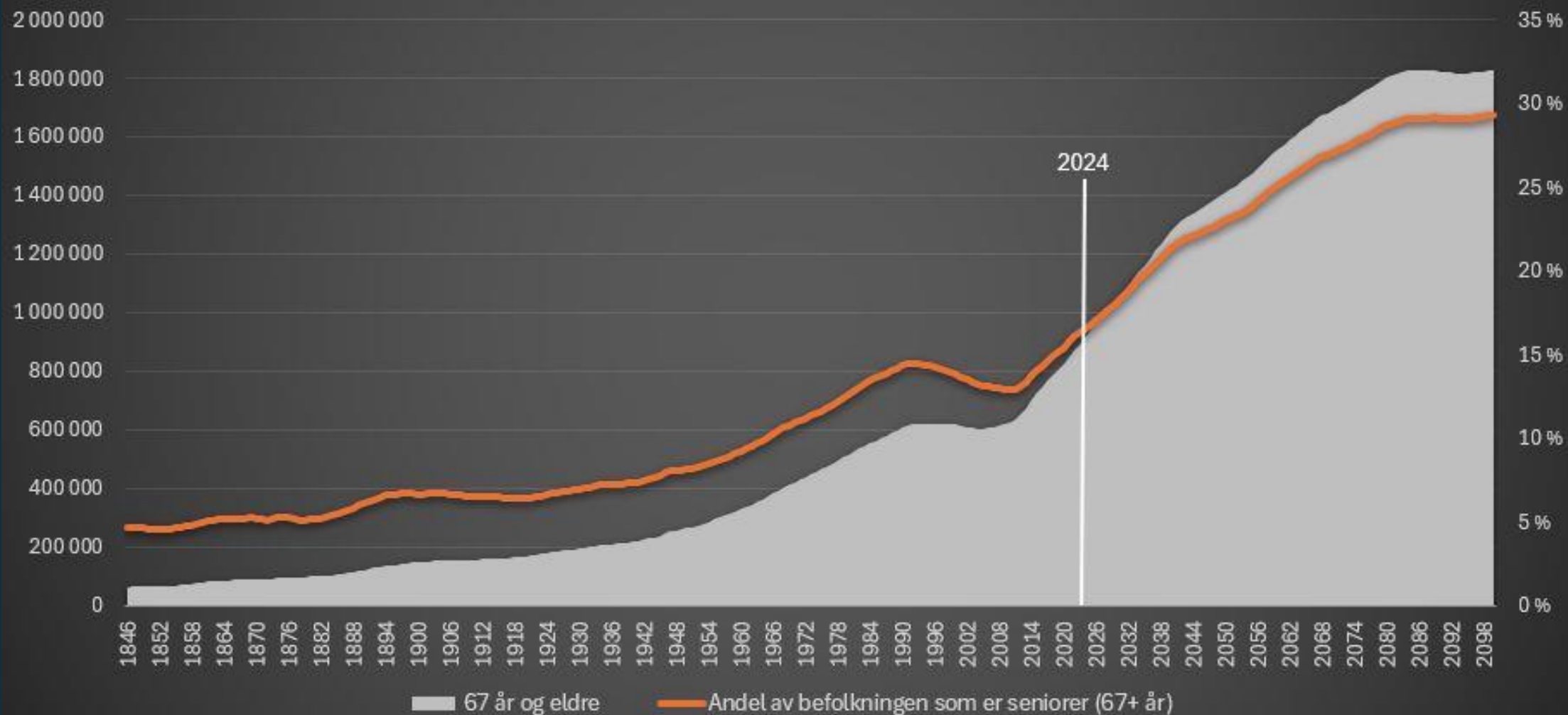
30. oktober 2024

Bjarne Håkon Hanssen

Det politiske bakteppet: Færre oljepenger, færre som jobber og flere utgifter

Utviklingen blant de eldste i Norges befolkning (67 år og eldre): faktisk og forventet i antall personer og andel av befolkningen

Kilde: Ulf Andersen (statistikksjef i NAV, 22. oktober / Statistics Norway)

Gruppen som er eldre enn 80 år, vil øke fremover. De siste ti årene har det i gjennomsnitt blitt om lag 3 500 flere personer i denne grupper hvert år. I årene 2025-2028 anslås det i gjennomsnitt om lag 16 000 flere hvert år i gruppen. Aldring bidrar til å øke demografikostnadene i helseforetakene og kommunene. De demografidrevne utgiftene i kommuner og helseforetak anslås isolert sett å vokse med om lag 5 mrd. kroner årlig de nærmeste årene.

Prop. 1 S 2024-2025, s. 76

Prop. 1 S

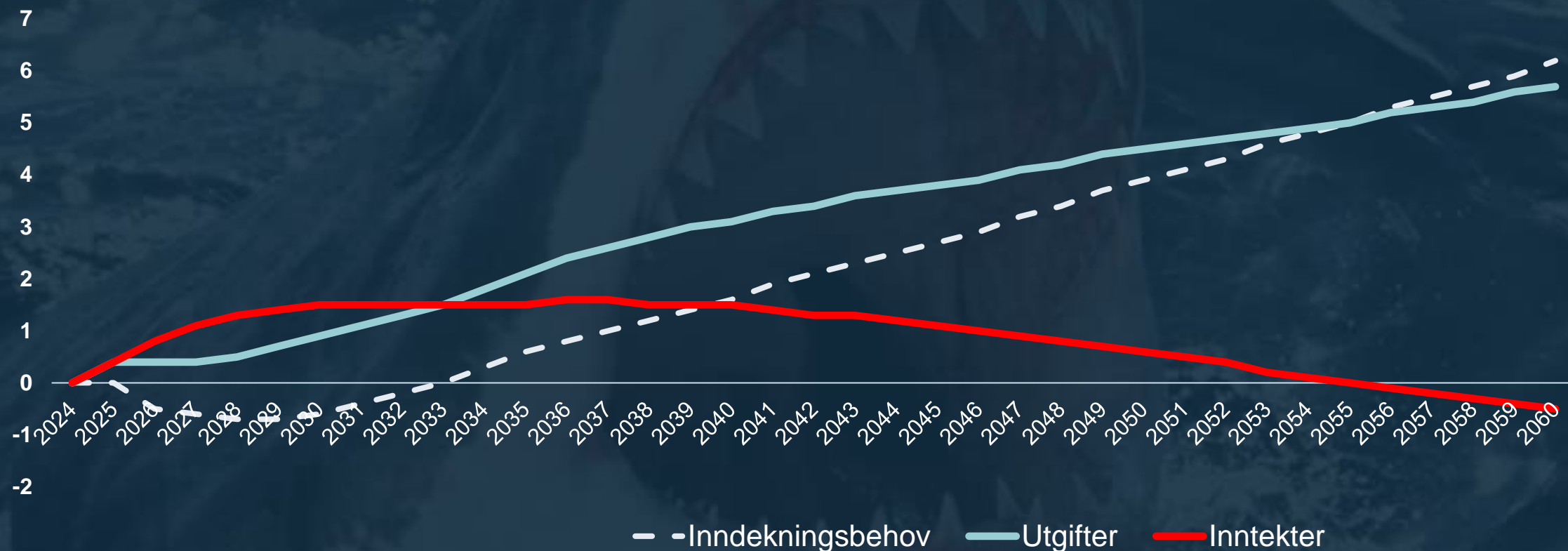
(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2025

Statsbudsjettet

Haikjeften vokser – statens utgifter vil øke med 7 milliarder mer enn inntektene hvert år

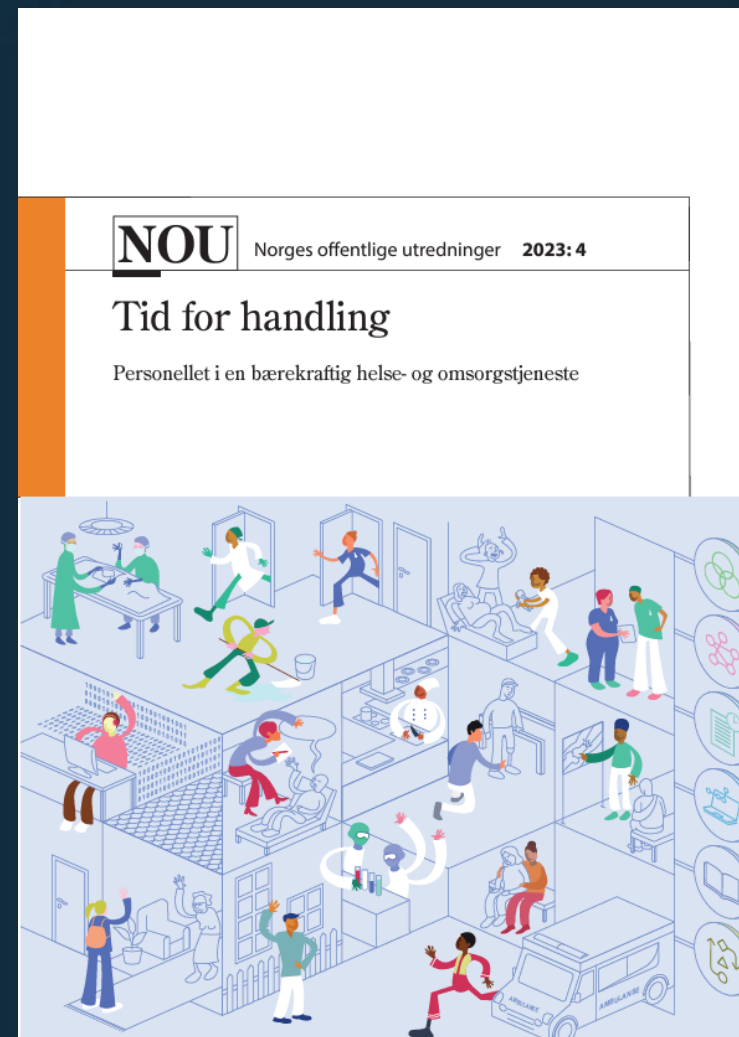
Perspektivmeldingen 2024: Inndekningsbehov i finanspolitikken. Offentlige utgifter og inntekter frem mot 2060. Andel av BNP for Fastlands-Norge.

- 460 milliarder kroner

Helsepersonellkommisjonen er tydelig

- Større utfordringer i distriktene
- Demografiutviklingen øker etterspørselen etter helsepersonell og stopper samtidig personellveksten
- De kommunale omsorgstjenestene må få en høyere andel av personellet fremover
- Økende sprik mellom forventninger og muligheter – behov for begrensede valg
- Det er ikke mulig å bemanne seg ut av utfordringene

Det er tid for handling!

For første gang i moderne tid, fra midten av 2030-tallet, vil antallet yrkesaktiv alder falle i absolutte tall. Denne utviklingen vil forsterke seg ytterligere etter 2040.

Demografiutviklingen betyr altså både en økning i antallet eldre og en reduksjon i antallet i arbeidsfør alder – samtidig.

Eldrebølgen treffer Møre og Romsdal hardt

2024	2040	Endring i tall (personer)	Endring i prosent
14 411	25 911	11 500	79,8

Personer over 80 år og eldre, framskrevet til 2040 i Møre og Romsdal
Kilde: Møre og Romsdal Fylkeskommune, 7. juni 2024 (tall fra SSB)

Og særlig i Kristiansund

2024	2040	Endring i tall (personer)	Endring i prosent
1 205	2 411	1 206	100,1

Personer over 80 år og eldre, framskrevet til 2040 i Kristiansund

Kilde: Møre og Romsdal Fylkeskommune, 7. juni 2024 (tall fra SSB)

Tidens Krav alt

ELDREBØLGEN ELDRE MØRE OG ROMSDAL LEVEALDER

Kraftig økning av antall eldre i Kristiansund: - Jeg blir kontaktet av pårørende som er fortvilet

Berit Frey mener det må også jobbes med attraktivitet i forhold til det å jobbe i helse og omsorg. - Forholdene må være så attraktive at unge i utdanningsfasen ønsker å gå til disse yrkene. Da er arbeidstid og lønn viktige faktorer, sier hun.

Kilde: Tidens Krav, 19. juli 2022

Meld. St. 24

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Felleskap og meistring

Bu trygt heime

- Antallet og andelen personer som får helse- og omsorgstjenester, øker med alderen. I 2021 var det omtrent 143 000 personer over 80 år som fikk en eller flere kommunale helse- og omsorgstjenester i løpet av året, som er 39 prosent av de mellom 80-89 år.
- Tilsvarende tall for eldre over 90 år var 82,3 prosent i 2021.
- En tydelig tendens i statistikken er at andelen eldre som bor på sykehjem, går ned, fra 13,6 prosent i 2015 til 11,4 prosent i 2020.
- Demens er en sykdom som henger sammen med alder; forekomsten øker med alderen. I dag er det 101 000 personer med demens i Norge, og tallet vil øke til nær 240 000 i 2050.
- Flere unge flytter fra oppvekststedet. Siden mange er pårørende til egne foreldre eller svigerforeldre, innebærer flytting at flere eldre fremover vil bo langt unna de nærmeste pårørende, noe som vil gjøre at det ikke er mulig for dem å få daglig hjelp og omsorg fra pårørende.

De overordnede målene følges opp med klare ambisjoner og innsats på tvers av samfunnssektorene og skal bidra til:

- Levende og aldersvennlige lokalsamfunn som støtter opp under aktivitet, deltakelse og møte mellom generasjoner
- At flere skal ha tilgang til en egnet bolig i et aldersvennlig bomiljø
- Informasjon om hvordan man kan gjøre egen bolig aldersvennlig, er lett tilgjengelig og kjent for innbyggerne i alle kommuner
- Økt bruk av helse- og velferdsteknologi som legger til rette for at flere eldre kan bo hjemme lenger
- Tillitsbaserte tjenester som gjør at eldre opplever forutsigbarhet i eget hjem og har færre ansatte å forholde seg til
- Å utvikle tjenestene slik at eldre og pårørende er trygge på at fellesskapet stiller opp når det er behov for det

«Renovasjon»

Bydel Alna og Renovasjons- og gjenvinningsetaten i Oslo kommune har skapt en møteplass med utlån av lokaler til det frivillige og ombrukssenter i et levekårsutsatt område.

Politikerne og kommunene vet hva som kommer!

Møre og Romsdal blant fylkene med dårligst vekst i landet – men én av romsdalskommunene skiller seg ut

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE

1. november 2023 kl. 13:29 – Dette blir en krevende situasjon - Den kommende eldrebølgen gjør at mange kommuner vil havne i en spagat mellom behov og tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

De neste 15 årene kommer antallet eldre over 80 år til å vokse kraftig i Møre og Romsdal, viser en framskriving som Møre og Romsdal fylkeskommune har gjort.

I 2038 vil det være 84,6 prosent flere i denne aldersgruppa i fylket. Gjemnes, Vestnes og Kristiansund vil få den prosentvis største økningen av eldre over 80 år.

– Dette blir en krevende situasjon både for kommunene og næringslivet, sier fylkesplansjef Ingunn Bekken Sjøholm.

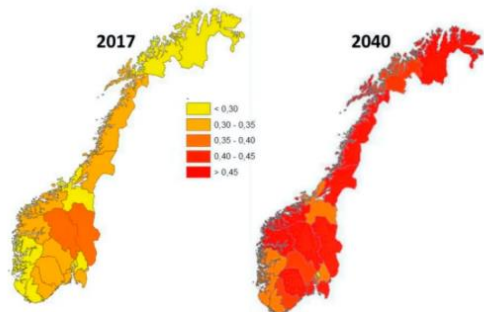
13 av kommunene i Møre og Romsdal vil få en nedgang i folketallet i denne perioden. Størst nedgang får Vanylven med 12,4 prosent. Det betyr at Vanylven vil være 379 personer færre enn i dag.

Får stadig flere eldre – de unge flytter til byene og kommer ikke tilbake

Eldrebølgen skyller over oss de neste 20 årene

Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane får en ekstra høy andel av personer over 65 år i 2040.

Modellen til forskerne viser utviklingen i antall personer over 65 år per person i alderen 20–64 (forsørgerbyrde). FOTO: STATISTISK SENTRALBYRÅ

Blir stadig flere: – Har kommet for å bli, litt til!

Fjern ordet eldrebølgen fra ordboka

– Jeg tenker 2023 kan være et fint år for sentrale myndigheter å fjerne det fra ordboka, skriver Ingrid Rangønes i dette innlegget om ordet eldrebølgen. Foto: Odd Inge Teige

Av Ingrid Ovidie Rangønes, ordfører i Averøy, Ap

Utfordringene øker: – Kanskje får vi ikke like gode tjenester som vi har hatt

Frps Nils Petter Tonning og konstituert kommunalsjef Gunn Bredesen er enige om at kommunene, også Surnadal, kommer til å få store utfordringer med å rekruttere nok hender til kommunens helsetjenester i årene som kommer.

The devil is in the details

- I hele Kommune-Norge planlegges det nå for de store demografiske utfordringene.
- Veldig få eldre kommer til å bo på sykehjem (eller aldersheim – som i praksis ikke finnes lenger).
- Noen flere vil bo i tilrettelagte kommunale pleie- og omsorgsboliger.
- Men de klart fleste vil bo i egen bolig, med mer eller mindre hjelp fra kommunens pleie- og omsorgstjenester. Og med mer eller mindre hjelp fra pårørende.
- Nå legges planene – sitter dere rundt bordet der arbeidet gjøres?

**Du har en løsning.
Men hva er problemet?**

**Når løsningen kommer før problemet,
blir løsningen problemet!**

Men når problemet er forstått – hva er løsningen?

- Prinsipielt; vi gjør det vi får beskjed om – eller – vi tror det er lurt om.....?
 - *Dette kan vi løse for dere*
 - *Dette må inn som en oppgave for pleie- og omsorgstjenestene*
 - *Dette må frivilligheten ta seg av*

Så, hvordan håndterer vi dette?

- 1) Tydeliggjøring av oppdrag og bestilling fra øverste nasjonale nivå.
- 2) Tydeliggjøring av oppdraget fra kommunene som ansvarlige – og som bestillere.
- 3) Tydeliggjøring overfor husholdningene – innbyggerne – velgerne – hvordan avfallsselskapene skal bidra til å løse utfordringene knyttet til eldrebølgen.
- 4) Forsterket kundedialog fra avfallsselskapene – bevissthet rundt hva monopolrollen krever.
- 5) Forsterket service fra avfallsselskapene – vurderinger rundt både kommunikasjon og substans i leveransen.
- 6) Etablere arenaer for dialog mellom aktørene for å spille hverandre gode:
 - De som bestemmer
 - De som bestiller
 - De som leverer
- 7) Åpent diskutere rollekonflikter og hvordan vi håndterer dem og tar hensyn til hverandres behov.

Lykke til!

Lytt til vår podkast!

Abonner på vårt
nyhetsbrev!

